

TA'LIM JARAYONIDA PEDAGOGIK VA AXBOROT TEXNOLOGIYALARNI O'RNI

Omarova H. S

Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent
axborot texnologiyalari universiteti Nukus filiyali

Annotatsiya: maqolada asosan Zamonaviy ta'lim tizimida kasbiy ta'lim , kreativ pedagogik va axborot texnologiyalarini joriy etish shart-sharoitlari haqida aytib o'tilgan

Kalt so'zlar: axborot texnologiyalari, texnik vositalar, telekommunikatsiya texnologiyalari, dasturiy vositalar

Abstract: the article mainly talks about the conditions for the introduction of professional education, creative pedagogy and information technologies in the modern education system.

Key words: information technologies, technical tools, telecommunication technologies, software tools

Аннотация: в статье в основном говорится об условиях внедрения профессионального образования, творческой педагогики и информационных технологий в современную систему образования.

Ключевые слова: информационные технологии, технические средства, телекоммуникационные технологии, программные средства.

Zamonaviy ta'lim tizimi turli xil innovatsion texnologiyalardan foydalanishni ta'minlaydi. Ta'limda yangi axborot texnologiyalarining rivojlanishi ta'lim ma'lumotlariga yarim avtomatik yoki avtomatik kirish, olingan natijalarning to'g'riligini tekshirish, boshlang'ich va davomiy tayyorgarlikni baholash va boshqalar bilan bog'liq uslubiy g'oyalarni amalga oshiradigan dasturiy vositalar va ilovalarni ishlab chiqishni rag'batlantiradi.

Texnik vositalar yordamida taqdim etilgan audiovizual ma'lumotlar o'quvchilarga standart, klassik sinflarga nisbatan qo'shimcha psixologik ta'sirlardan foydalanishga imkon beradi (tur o'lchami, rasm hajmi, rang sxemasi va boshqalar). Ular o'rganilayotgan materialni eslab qolish va tushunishni osonlashtiradi. Fanlarni o'rganishda yordam beradigan bunday dasturlar:

- Kirish ma'ruzasi - ma'lum bir bilim sohasida taniqli mutaxassis tomonidan o'qiladigan o'quv videofilmi yoki ma'ruza.
- Modulli ma'ruza – yuqori malakali fan o'qituvchisi tomonidan sun'iy yo'ldosh

televideniesi orqali o'qiladigan ma'ruza.

- Modulli slayd-ma'ruza - bu ma'ruzani matnli va grafik jihatdan ta'minlovchi slaydlar to'plami (har bir ma'ruza uchun 100 dan 200 gacha) bilan birga o'qituvchining ovoqli chiqishi.

"Fazal" muammosini hal qilishga imkon beruvchi zamonaviy texnologiyalardan foydalanish - o'quv jarayonida talabalarni ular yaratadigan "tabiiy ob'ektlar" yoki ular hozirgina o'rgangan nazariy tamoyillardan foydalanadigan tizimlar bilan tanishtirish. Shunday qilib, televidenie va videokonferentsaloqa turli fanlarni o'rganishga katta hissa qo'shadi. Hozirgi kunda axborot texnologiyalari hayotning barcha jabhalariga kirib bormoqda. Ta'lim chetda turolmaydi va o'quv jarayonida axborot texnologiyalari o'zining munosib o'rnini egallashi kerak.

Yangi texnologiyalar o'qituvchi, darslik yoki sinf o'rnini bosa olmaydi, ular o'quvchilarning bilimini diqqat markazida qoldirishga yordam beradi, butun ta'lim tizimini rivojlantirish uchun yangi imkoniyatlar yaratadi. Texnologiyalar uchun texnologiyalarni ishlab chiqish emas, balki o'quvchilarning bilim va o'rganishga bo'lgan qiziqishini saqlab qolish va rivojlantirish uchun ulardan foydalanish zamonaviy ta'limning dolzarb vazifasidir.

Zamonaviy axborot texnologiyalari talabalarga noan'anaviy axborot manbalaridan foydalanish imkoniyatini beradi, mustaqil ish samaradorligini oshiradi, ijodkorlik, turli kasbiy ko'nikmalarni egallash va mustahkamlash uchun mutlaqo yangi imkoniyatlar yaratadi [6].

Ta'limning axborot texnologiyalari o'qituvchiga o'quv ishlarining alohida turlarini va ularning har qanday to'plamini qo'llash uchun didaktik maqsadlarga erishishga imkon beradi, ya'ni. o'quv muhitini loyihalash, o'qitishning tubdan yangi shakllari va usullarini amalga oshirish imkonini beradi. O'qituvchi talaba shaxsini rivojlantirish, ijodiy izlanish va ularning birgalikdagi faoliyatini tashkil etish, o'quv dasturlari uchun eng yaxshi variantlarni ishlab chiqish va tanlashni qo'llab-quvvatlash va yo'naltirish uchun qo'shimcha imkoniyatlarga ega bo'ladi. O'qituvchining an'anaviy o'qitishga xos bo'lgan muntazam faoliyatidan voz kechish, unga intellektual mehnat shakllarini berish imkoniyati ochiladi. Axborot texnologiyalari o'qituvchini tinglovchilarga o'quv materialining muhim qismini va ko'nikma va qobiliyatlarni rivojlantirish bilan bog'liq muntazam operatsiyalarni taqdim

etishdan ozod qiladi.

Telekommunikatsiya texnologiyalari talabalar va o'qituvchilar uchun mutlaqo yangi imkoniyatlar ochdi. Mutaxassislarining kuzatishlari shuni ko'rsatdiki, kompyuter tarmoqlarida ishlash talabalarning ijtimoiy hamjamiyat a'zosi bo'lish ehtiyojini dolzarblashtiradi. So'nggi yillarda Rossiyada maxsus ta'lim muassasalarida kompyuterlardan foydalanish kengayib bormoqda. Bolalarning yoshi va individual qobiliyatlarini hisobga olgan holda rivojlanishiga, ularning muloqotini tashkil etishga qaratilgan usullar ishlab chiqilmoqda. Imkoniyati cheklangan bolalarni zamonaviy jamiyat hayotiga integratsiya qilish muammolarini hal etishda zamonaviy axborot texnologiyalaridan foydalanishga alohida e'tibor qaratilmoqda. Ushbu guruh bolalar uchun axborot texnologiyalari ko'pincha to'liq huquqli ta'lim, raqobatbardosh kasb va adolatli muloqotni olishning yagona vosita hisoblanadi.

Foydalanilgan adabyotlar:

1. N.N. Azizxo'jaeva. Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat. Toshkent: O'zbekiston yozuvchilar uyushmasi Adabiyot jamg'armasi nashriyoti. 2006 y.
2. Инновацион таълим технологиялари / Н.А.Муслимов ва б. – Т.: “Сано-стандарт” нашриёти
3. Ta'limda axborot texnologiyalari: O'quv qo'llanma / R.X. Ayupov. Nizomiy nomidagi Toshkent Davlat pedagogika universiteti. - T.: TPDU, 2020 yil